

X, Y, Z Jenerasyonundaki Kadınların Yalnız Seyahat Eden Kadın Turistlere Bakış Açısının Seyahat Niyetine Etkisi: TR90 Bölgesi Örneği

The Effect of the X, Y, Z Generations' Women Perspectives on Travel Intention of Female Tourists Traveling Alone: An Example of TR90 Region

Dr. Öğr. Üyesi Elif ACUNER¹, Merve ŞİMŞEK²

Öz

Turizm kaynaklarına erişimde ve turistik seyahatlerde kadınlar ve erkekler eşit hak ve özgürlüklere sahip olmasına rağmen Türkiye’de ve dünya genelinde hâkim olan bir eşitsizlik anlayışının söz konusu olduğu söylenebilir. Bu çalışmada, tek başına seyahat eden kadın turistler ile ilgili algının, tek başına seyahat etme niyeti üzerinde etkisinin olup olmadığı ve tek başına seyahat etme algısı ve tek başına seyahat etme niyetinin kuşaklara göre bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Ulusal literatür incelendiğinde, kadınların tek başına seyahat algıları ile tek başına seyahat etme niyeti arasındaki ilişkiye yönelik sınırlı sayıda çalışmaya ulaşılmıştır. Bu nedenle bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmanın teorik alt yapısı planlı davranış teorisi, liberal feminizm teorisi ve sosyal etki teorisine dayanmaktadır. Çalışmanın evrenini, TR90 Doğu Karadeniz Bölgesindeki (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon) kadın nüfusu oluşturmaktadır. Veriler anket yolu ile toplanmıştır. Çalışmanın yöntemi, tarama modelleri içerisinde yer alan ilişkiyel tarama modelidir. Çalışma bulgularını analiz edebilmek için ANOVA Testi, korelasyon analizi, basit doğrusal regresyon analizi ve hiyerarşik (sıralı) regresyon analizi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda, kadınların tek başına seyahate çıkma algısının tek başına seyahat etme niyeti üzerinde etkili olduğu ve tek başına seyahat algısı ile tek başına seyahat etme niyetinin kuşaklara göre farklılık göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yalnız seyahat, yalnız seyahat eden kadınlar, seyahat niyeti, seyahat algısı

Makale Türü: Araştırma

Abstract

Although women and men have equal rights and freedoms in accessing tourism resources and in touristic travels, it can be said that there is an understanding of inequality prevailing in Turkey and throughout the world. In this study, it was examined whether the perception of female tourists traveling alone has an effect on the intention to travel alone, and whether the perception of female tourists traveling alone and intention to travel alone differ by generation. When the national literature is examined, a limited number of studies have been found on the relationship between the perception of female tourists traveling alone and their intention to travel alone. Therefore, it is thought that this study will contribute to the literature. The theoretical background of the study is based on planned behavior theory, liberal feminism theory and social impact theory. The population of the study consists of the female population in the TR90 Eastern Black Sea region (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon). The data were collected by using a questionnaire. The method of the study is the relational screening model, which is included in the screening models. ANOVA Test, correlation analysis, simple linear regression analysis and hierarchical (ordinal) regression analysis were used to analyze the study findings. In line with the data obtained from the study, it was concluded that women's perception of traveling alone has an effect on travel intention and that travel perception and travel intention do not differ according to generations.

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, elif.acuner@erdogan.edu.tr

²Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, merve_simsek20@erdogan.edu.tr

Atf için (to cite): X, Y, Z jenerasyonundaki kadınların yalnız seyahat eden kadın turistlere bakış açısının seyahat niyetine etkisi: TR90 bölgesi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 382-403.

Keywords: Travel Alone, Women Travelling Alone, Intention to Travel, Travel Perception.

Paper Type: Research

Giriş

İnsanlığın var oluşundan itibaren süregelen seyahat, farklı dönem ve bölgelerde farklı anlamlar taşıyor olsa da hiçbir zaman önemini kaybetmemiştir (Arslanalp, 2019, s. 1). Seyahat ilk olarak; göçebe bir yaşam tarzına sahip olan insanların, yaşamlarını devam ettirebilmek için farklı bölgelere göç etmesiyle başlamıştır. Daha sonra tarım devriminin gerçekleşmesi ve bunun sonucunda göçebe hayatın sona ermesiyle insanlar farklı amaçlar için seyahat etmeye devam etmişlerdir. İlkçağlarda ticari, askeri ve sağlık faktörleri (Solmaz, 2019, s. 871) üzerine yoğunlaşan seyahatler, zamanla farklı yerleri gezip farklı kültürleri tanımak, dinlenmek ve keşfetmek amacı da taşımaya başlamıştır (Öztürk ve Bayat, 2011, s. 136; Emekli, 2006, s. 53).

Yıllar içerisinde değişim gösteren seyahat kavramı, zamanla turizm sektörü ile anılmaya başlamıştır. Turizm sektörü içerisinde gerçekleştirilen seyahatler; modern turizm paradigması sürecinde kitlesel olarak yapılırken (Akoğlan Kozak, Evren ve Çakır, 2013, s. 16), post-modern turizm sürecinde artan eğitim düzeyi (Kaba ve Emekli, 2018, s. 112), ulaşım imkânlarının ve teknolojik gelişmelerin artması sonucunda daha küçük gruplar halinde veya yalnız seyahat etme şekline doğru dönüşmektedir (Aslantürk ve Unur, 2019, s. 494). Post modern turizm süreciyle, erkek gezginlerin yanı sıra kadın gezginler de tek başına seyahat etmeyi deneyimlemeye başlamış ve bu durum sonucunda da yalnız seyahat eden kadın turistler, turizm sektöründe önemli bir pazar olarak yer almıştır (Ay ve Özel, 2019, s. 631).

Kadınların ekonomik özgürlüklerinin artması, sosyal yönlerinin ve eğitim düzeylerinin gelişmesiyle son yıllarda toplum içerisinde erkeklerle eşit hak ve özgürlüklere sahip olması yönünde gelişim görülmüştür (Tilley ve Houston, 2016, s. 349). Kadınların bu eşit haklara sahip oldukları alanlardan bir tanesi de turizm sektörüdür. 1990'lı yıllardan itibaren kadın turistlerin hem turizme katılım oranları hem de tek başına seyahate çıkma oranları önemli ölçüde artış göstermiştir (Hastings ve Hikida, 1997). 2000'li yıllarda yaklaşık 35 milyon yetişkinin tek başına seyahat ettiği ve bu tek başına seyahat eden turistlerin %47'sini kadınların oluşturduğu görülmektedir (Chiang ve Jogaratnam, 2005, s. 59). Hitwise'in yaptığı araştırmalara göre İngiltere'de Airbnb ve Hotelscan gibi uygulamalar üzerinden yapılan seyahat aramalarının %55'i 25-34 yaş aralığındaki kadınlara aittir (Taştan, 2019). Başka bir araştırma sonucuna göre %58,3 oranında gerçekleştirilen yalnız seyahatin çoğunu kadınlar oluşturmaktadır (TUYED, 2016). British Airways yaptığı araştırmada kadınların %50'sinin tek başına seyahat ettiği, %75'inin ise önümüzdeki birkaç yıl içerisinde yalnız bir seyahati planladığını ortaya koymuştur (British Airways, 2018).

Kadınlar, yalnız seyahat etme hareketini ilk olarak Kudüs gibi kutsal yerleri ziyaret ederek başlatmışlardır (Valaja, 2018, s.7). Kadınların yalnız seyahat etme hareketi zamanla kendini gerçekleştirme, özgüven kazanma, özgürlük alanlarına sahip olma, yeni yerler keşfetme isteği, yeni bilgiler öğrenip deneyim sağlama gibi motivasyon kaynaklarıyla farklı bölge ve ülkelere seyahat etmeleri şeklinde devam etmiştir (Özkök ve Cesur, 2015, s. 1685; Aslantürk ve Unur, 2019, s. 493; Chiang ve Jogaratnam, 2005, s. 59; Kaba ve Emekli, 2018, s. 123; Duantrakoonsil, Reid ve Lee, 2019, s. 48; Jordan ve Gibson, 2005, s. 208). Bu motivasyon kaynaklarının aksine kadınların erkeklere oranla yalnız seyahat etme hareketleri karşısında güvenlik (McNamara ve Prideaux, 2010, s. 253) ve taciz (Su ve Wu, 2020, s. 1) gibi engelleyici ve kısıtlayıcı etkenler de vardır. Yapılan çalışmalar sonucunda bu engelleyici ve kısıtlayıcı etkenlere rağmen yalnız seyahat etme durumunun devam ettiği görülmektedir. Seow ve Brown (2018) yaptıkları çalışmada, yalnız seyahat eden kadın turistlerin bu kısıtlayıcı ve engelleyici etkilere rağmen tek başına seyahat etme hareketine devam etme düşüncesinde oldukları sonucuna varmışlardır (Seow ve Brown, 2018, s. 1).

Son yıllarda artış gösteren ve turizm içerisinde önemli bir pazar payına sahip olmaya başlayan kadın turistlerin, yalnız seyahati deneyimlemeye başlaması 19. yüzyılın ortalarına dayanmaktadır. Dünya’da yukarıda bahsedilen motivasyon kaynakları ile yalnız seyahati deneyimleyen ilk kadınlar; İngiliz bir arkeolog ve yazar olan gezgin Gertrude Bell (1868-1926), gazeteci Nellie Bly (1864-1922), farklı ülkelere yaptığı seyahatleri yazıya döken Isabella Bird, Himalayalar’ın zirvesine tırmanan dağcı ve gezgin Fanny Bullrock Workman (1859-1925), bisikletle dünya turuna çıkan Annie Londonderry (1870-1947) ve kuzey ve güney kutuplarına ayak basan ilk kadın Barbara Hillary (1931-2019)’dir (Pekiner, 2019, s. 17-23; Yazıcı, 2018; Kulaber, 2020).

Tek başına seyahat eden kadın turistlerin seyahate çıkma algısının seyahat niyeti üzerindeki etkisini araştıran çalışma, temelde üç bölümden oluşmaktadır. İlk olarak yalnız seyahat eden kadın turistlerle alakalı yapılan çalışmaların incelendiği literatür taramasına, daha sonra çalışmanın metodolojisi ve bulgularına ve son olarak da sonuç kısmına yer verilmiştir.

1. Literatür Taraması

Literatür incelemesi sonucunda yalnız seyahat eden kadın turistlerle alakalı birçok çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmalarda özellikle yalnız seyahat eden kadın turistlerin motivasyon kaynakları ve yalnız seyahati olumsuz yönde etkileyen faktörler üzerinde durulmuştur.

Literatür taraması sonucunda yalnız seyahat eden kadın turistlerin seyahat niyetlerini olumlu yönde etkileyen motivasyon, önemli bir faktördür. Motivasyon kaynakları arasında; *özgüven* (Özkök ve Cesur, 2015; Kaba ve Emekli, 2015; Kervankıran ve İlban, 2019; Thomas ve Mura, 2018; Osman vd., 2019; Chiang ve Jogaratnam, 2005), *özgürlük* (Özkök ve Cesur, 2015; Aslantürk ve Unur, 2019; Ay ve Özel, 2019; Pekiner, 2019; Osman vd., 2019), *bağımsızlık, yalnızlık ve kaçış* (Özkök ve Cesur, 2015; Aslantürk ve Unur, 2019; Pekiner, 2019; Chiang ve Jogaratnam, 2005; Osman vd., 2019; Duantrakoonsil vd., 2019), *önyargıları kırma* (Özkök ve Cesur, 2015; Kervankıran ve İlban, 2019), *kişisel gelişim* (Aslantürk ve Unur, 2019; Kaba ve Emekli, 2015; Kervankıran ve İlban, 2019; Thomas ve Mura, 2018; Osman vd., 2019; Jordan ve Gibson, 2005; Duantrakoonsil vd., 2019), *yeni arkadaşlıklar edinme* (Aslantürk ve Unur, 2019; Kaba ve Emekli, 2015; Kervankıran ve İlban, 2019; Pekiner, 2019; Osman vd., 2019), *merak, keşif ve öğrenme* (Kaba ve Emekli, 2015; Kervankıran ve İlban, 2019; Osman vd., 2019; Jordan ve Gibson, 2005; Duantrakoonsil vd., 2019), *yerel halkın olumlu desteği* (Aslantürk ve Unur, 2019), *deneyim ve rahatlama* (Chiang ve Jogaratnam, 2005) faktörleri yer almaktadır.

Literatür taraması sonucunda yalnız seyahat eden kadın turistlerin seyahat kısıtları ve riskleri kadınların yalnız seyahat etme algıları önündeki önemli engellerdendir. Seyahat kısıtları ve risk kaynakları arasında; *güvenlik* (Aslantürk ve Unur, 2019; Kaba ve Emekli, 2015; Kervankıran ve İlban, 2019; Hao ve Har, 2014; Seow ve Brown, 2018; Wilson ve Little, 2008; Reisinger ve Crotts, 2010; McNamara ve Prideaux, 2010), *cinsel taciz* (Pekiner, 2019; Yang vd., 2017; Brown ve Osman, 2017; Yang vd., 2018; Thomas ve Mura, 2018; Su ve Wu, 2020; Seow ve Brown, 2018; Jordan ve Aitchison, 2008), *cinsiyet, ırkçılık gibi ayrımcılık* (Yang vd., 2017; Yang vd., 2018; Reisinger ve Crotts, 2010; Osman vd., 2019; Khan, 2011; Karagöz vd., 2020) ve *ekonomik faktörler* (Kervankıran ve İlban, 2019) yer almaktadır.

Bu kısıtlar, riskler ve motivasyon unsurlarının etkisiyle yalnız seyahat eden kadın turistlerin seyahat düşünceleri ve kısıtlamalar karşısında verdiği tepkiler; mücadele etme, görmezden gelme (Özkök ve Cesur, 2015), tekrar seyahat için çaba harcama (Arslanalp, 2019), yalnız seyahat etmeye devam etme (Aslantürk ve Unur, 2019; Kaba ve Emekli, 2018; Pekiner, 2019; Seow ve Brown, 2018), yalnız seyahat etme durumunu diğer kadınlara tavsiye etme (Kervankıran ve İlban, 2019) şeklinde sıralanmaktadır.

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmada, TR90 bölgesindeki tek başına seyahat eden kadın turistlerin seyahate çıkma algısının, tek başına seyahat etme niyeti üzerinde etkisinin olup olmadığı ve tek başına seyahat etme algısı ve niyetinin kuşaklara göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Kadın ve erkek arasında, toplumsal etkiler sonucunda tarih boyunca eşitsizlik yaşanmaktadır. Bu eşitsizlik sebebiyle toplum içerisinde kadın ve erkeğin aynı davranışı sergilemesi durumunda bile kadın ve erkeğe verilen tepkiler farklılık göstermektedir (Kalav, 2012, s. 152-153). Bu eşitsizlikler genel olarak kadınlarda; özgüven eksikliği, kendilerine saygı göstermeme, toplum içerisinde kendini önemsiz hissetme vb. olumsuz duygulara neden olmaktadır (Kahraman, 2010, s. 31). Kadın-erkek arası eşitsizlik başka alanlarda olduğu gibi boş zaman aktiviteleri ve turizm faaliyetlerinde de kendini göstermektedir (Kaba ve Emekli, 2018, s. 113). Uluslararası literatüre göre ulusal literatürde tek başına seyahat eden kadın turistlerin seyahat algısı ile seyahat niyeti arasındaki ilişkiye yönelik sınırlı sayıda çalışmaya ulaşılmıştır ve bu nedenle bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. Yöntem

Araştırmada yöntem olarak nicel araştırma yaklaşımı; desen olarak tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinden ise genel tarama modeli içerisinde yer alan ilişkiyel tarama modeli tercih edilmiştir. Tarama modeli; örneklem sayesinde evren hakkında bilgi toplamak amacıyla (Şimşek, 2015, s. 92) yaşanmış veya yaşanmaya devam eden durumlar üzerinde değişiklik yapmadan betimlemeyi amaç edinen ve araştırmaya konu olan nesne, kişi veya olayı da kendi koşullarıyla değişikliğe uğratmadan tanımlayan bir nicel yaklaşım modelidir (Uzun ve Ayık, 2016, s. 675). İlişkiyel tarama modeli ise; *“iki ve daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir”* (Süral ve Sarıtaş, 2015, s. 65).

Araştırmanın evrenini TR90 Bölgesindeki iller oluşturmaktadır. TR90 Bölgesinde Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illeri yer almaktadır. Araştırma sadece kadınlara yönelik olduğundan, evreni TR90 Bölgesindeki kadın nüfusu oluşturmaktadır. İllere göre kadın nüfus dağılımları şu şekildedir: Artvin ili kadın nüfusu 83.978, Giresun ili kadın nüfusu 224.983, Gümüşhane ili kadın nüfusu 69.759, Ordu ili kadın nüfusu 381.369, Rize ili kadın nüfusu 171.890 ve Trabzon ili kadın nüfusu 409.677'dir (TÜİK, 2020). Bu veriler sonucunda araştırma evrenini oluşturan toplam kadın nüfusu 1.341.656'dır. Araştırma evreninin belirlenmesinde olasılıklı olmayan örnekleme yöntemleri içerisinde yer alan kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi, herhangi bir kural içermeden evreni temsil edecek örneklem hacmi belirlendikten sonra çalışmaya katılacak birimlerin gelişigüzel bir şekilde seçilmesi yöntemidir (Gazeloğlu ve Erkılıç, 2020, s. 45). Teknolojinin gelişmesiyle yaygınlaşan elektronik anketlerin uygulanmasında bu yöntem kullanılır (Ural ve Kılıç, 2018, s. 39).

Evren hacminin bilindiği durumlarda örneklem hacminin belirlenebilmesi için;

$$n = \frac{NZ_{\alpha/2}^2\sigma^2}{d^2(N-1)+Z_{\alpha/2}^2\sigma^2} \quad (1)$$

formülü kullanılmaktadır. Bu formüle göre; N: Anakütle hacmini, d^2 : $\pm$ yüzde sapmayı, $Z_{\alpha/2}$: Sabit değeri ve σ^2 : Anakütle varyansını ifade eder (Gazeloğlu ve Erkılıç, 2020, s. 65).

Belirtilen formüle göre çalışmada kullanılması gereken örneklem hacminin %95 güven düzeyi ile en az;

$$\frac{1.341.656*(1,96)^2*(0,5)^2}{(0,05)^2*(1.341.656-1)+(1,96)^2*(0,5)^2} = 384,05 \quad (2)$$

olması gerekmektedir. Toplamda 464 anket uygulanmıştır. Ulaşılan anketlerin 38’inde eksik ve hatalı bilgiler olduğu için yok sayılmıştır. Tüm bunlar sonucunda 426 anket analize dâhil edilmiştir.

Veriler elde edilirken sosyal bilimlerde en yaygın olarak kullanılan ve nicel veri toplama yöntemleri içerisinde yer alan anket tekniği kullanılmıştır (Saruhan ve Özdemirci, 2020). Anket tekniği; kişilerin, demografik özelliklerini ve çalışma kapsamında belirtilen konuyla alakalı görüş ve fikirlerini belirleyebilmek için kullanılan bilgi toplama yöntemidir (Babalan Salı, 2015, s. 136).

Araştırmada kullanılan anket formu, iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde kişilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Bu sorular medeni durum, yaş (x-y-z kuşaklarına göre ayırım yapılmıştır), eğitim düzeyi, aylık gelir, meslek ve ikamet edilen yer şeklindedir.

Anketin ikinci bölüm birinci ölçeğinde, Korkmaz (2018) tarafından başka çalışmalardan yararlanılarak geliştirilen “Tek Başına Seyahat Eden Kadın Turistlere Yönelik Bakış Açısı İfadeleri” yer almaktadır. Bu ölçek 17 sorudan oluşmaktadır. Bu sorulara verilen cevaplar için 5’li likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. Kullanılan bakış açısı ölçeğini geliştiren araştırmacı haricinde bu ölçeğe başka çalışmalarda rastlanamamıştır. Ayrıca araştırmacının çalışmasında geliştirdiği ölçeğin boyutlarını belirlediği bir analiz bulunmamaktadır. Dolayısıyla çalışmada ilgili ölçeğe keşfedici (açımlayıcı) faktör analizi yapılarak boyutlar belirlenmiştir.

Anketin ikinci kısmında yararlanılan bir diğer ölçek seyahat niyetini ölçmeye yöneliktir. Bu ölçekte yer alan 3 adet ifadenin ilki “Yalnız seyahate daha önce çıktım” şeklinde olup kişilerin bu konudaki daha önceki tercihleri ölçülmüştür. İkinci ifade (İlerleyen yıllarda tekrar yalnız seyahate çıkmak isterim), Şengül’ün 2018 yılında yapmış olduğu “Destinasyon Gastronomi Marka Değeri Bileşenlerinin Seyahat Niyeti Üzerine Etkisi” adlı çalışmasından alınmıştır (Şengül, 2018). Üçüncü ifade ise (Yalnız seyahate çıkmayı çevremdeki kişilere öneririm), Bişkin ve Ülkü’nün 2020 yılında yapmış oldukları “Destinasyon Kişiliği ve Benlik Uyumunun Turistlerin Davranışsal Niyetleri Üzerine Etkisi” adlı çalışmadan alınmıştır (Ülkü ve Bişkin, 2020). Bu sorulara verilen cevaplar için 5’li likert tipi derecelendirme kullanılmıştır.

Anket formu Şubat – Mart 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Araştırma için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan 30/03/2021 tarih ve 2021/84 sayılı ile araştırma (etik) izni alınmıştır.

3.1. Teorik Arka Plan

Araştırmada üç teori temel alınmıştır. Bunlardan ilki feminist teoriler içerisinde yer alan liberal feminizm teorisi, ikincisi planlı davranış teorisi ve sonuncusu ise sosyal etki teorisidir.

Mary Wollstonecraft öncülüğünde başlayan liberal feminizm teorisi (Cesur, 2014, s. 22); kadınlar ve erkekler arasında var olan sosyal hiyerarşiyi yok sayan ilk teori olma özelliğini taşımaktadır (Çetinel ve Ersoy Yılmaz, 2016, s. 123-124). Liberal feminizmin önemli gördüğü noktalardan bir tanesi; “insan” kelimesinin sadece erkeğe özgü bir nitelik olmadığı, bu kelimenin kadınlara da hitap ettiği görüşünün anlaşılması ve farkına varılmasıdır (Altınbaş, 2006, s. 24). Liberal feminizm, kadın-erkek eşitliğini savunmasının yanı sıra bireyin diğer kişi ve olaylardan bağımsız olarak tek başına var olduğu görüşünü temele almaktadır (Cesur, 2014, s. 22).

İlk olarak Ajzen ve Fishbein tarafından ortaya çıkan planlı davranış teorisi (Erten, 2002, s. 68); kişinin gerçekleştirdiği veya gerçekleştirecek olduğu davranışların temelinde niyetin yer aldığını savunmaktadır (Küçük, 2011, s. 146). Teoriye göre, niyetin içerisinde yer alan; kişisel normlar (Erten, 2002, s. 68), davranışa yönelik tutumlar (Çetinkaya Bozkurt, 2014, s. 30) ve algılanan davranışsal kontrol (Turan, 2011, s. 131) faktörleri ile niyet açıklanabilmektedir. Planlı davranış teorisinde, kişi niyet içerisinde yer alan tutum ve kişisel normları gösterme

eğiliminde olsa dahi karşısına bir takım örgütsel şartlar çıkabilmektedir. Bu şartlar sonucunda kişi gösterme eğiliminde olduğu davranışı yapmamaya yönelebilir ve bunun sonucunda da davranışa yönelik niyet etkilenebilmektedir (Çetin ve Şentürk, 2016, s. 244).

Latene tarafından 1981 yılında ortaya çıkan sosyal etki teorisi (Yüksel, 2018, s. 448); bir bireyin inanç, nitelik ve davranışlarının çevresindeki kişilerin inanç ve davranışlarından etkilendiği durumları anlamlandırmak ve modellendirmek için geliştirilmiştir (Nettle, 1999, s. 100). Latene (1981)'e göre sosyal etkinin üç ilkesi bulunmaktadır. Bunların ilki; sosyal kaynaklar hedef kişiye göre hareket ederken, hedefin yaşadığı etki miktarının kaynağın gücünün, yakınlığının ve sayısının çarpım fonksiyonu olan sosyal kuvvetler ilkesi (Latane, 1981, s. 344), ikincisi; gruptaki kişi sayısının önemli olduğu fakat gruptaki kişi sayısının fazla olması durumunda etkinin artmayacağı vurgulandığı psikososyal hukuk ilkesi (Abayhan, 2013, s. 49), üçüncüsü ise; kaynak karşısındaki hedef sayısının artması durumunda hedef olan kişilerin her birinin daha az etkilendiği çarpma ve etki bölümü ilkesidir (Latane, 1981, s. 349).

Bu açıklamalardan yola çıkarak araştırmanın modelini ve hipotezlerini oluşturmak üzere araştırma soruları aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur;

Araştırmanın temel sorusu; “Yalnız seyahat eden kadın turistlerin seyahate çıkma algısı ile seyahat niyeti arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklindedir.

Araştırmanın alt soruları ise şu şekildedir:

- TR90 bölgesindeki kadınların tek başına seyahate çıkma algısı nasıldır?
- TR90 bölgesindeki kadınların tek başına seyahate çıkma algısı kuşaklara göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- TR90 bölgesindeki kadınların tek başına seyahate çıkma niyeti ne düzeydedir?
- TR90 bölgesindeki kadınların tek başına seyahate çıkma niyeti kuşaklara göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Algı; kişinin, içerisinde bulunduğu psikolojik ve fiziksel çevredeki olay ve olguları anlamlandırıp kavradığı zaman dilimi (Erişti, Uluuysal ve Dindar, 2013, s. 48) veya bireyin uyarınları anlamlı ve tutarlı bir şekilde seçmesi, organize edip yorumlama süreci (Moutinho, 1987, s. 11) şeklinde tanımlanmaktadır. TDK'ya göre ise algı; “Bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2019). Algı literatürde kariyer (Çetin ve Karalar, 2016), etik (Sağlık Özçam ve Bilgin, 2012) ve seyahat (Ying, Awang ve Bojei, 2017) gibi farklı konularla ilişkilendirilmiştir. Özellikle seyahat algısının cinsiyet ya da yaş gibi demografik faktörlere göre farklılığının araştırılması sıkça rastlanan konulardandır. Öter ve Özdoğan (2005) yaptıkları çalışmada, seyahat etme temeli kültür olan turistlerin, destinasyon imajı algılarının cinsiyet ve yaş faktörüne göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır (Öter ve Özdoğan, 2005, s. 134). Sert (2019) üçüncü yaş turistleri üzerine yaptığı çalışmada, algılanan seyahat kısıtları seviyesi arttıkça üçüncü yaş turistlerinin seyahat motivasyonlarının düştüğü sonucuna ulaşmıştır (Sert, 2019, s. 209).

Kadınların rekreasyon ve boş zaman faaliyetlerine erişim imkânı erkeklere oranla daha fazla kısıtlanma eğilimindedir. Bu ifade sonucunda turistik deneyimlere erişim imkânı tüm bireyler için eşit değildir yargısına ulaşılmaktadır (Wilson, 2004, s. 6-7). 1970'ler ve 1980'ler boyunca erkeklerin seyahat deneyimleri evrensel olarak kabul edilirken, kadınların seyahat deneyimleri erkeklere nispeten yok sayılmaktaydı, lakin günümüzdeki seyahat algısı, kadınların da partnerine bağlı kalmadan özgüvenli ve cesurca davranıp, çekingen olmadıkları yönünde şekillenmiştir (Ying vd., 2017, s. 50-51). Bu gelişmeler sonucunda son yıllarda yalnız seyahat eden kadın turistler, büyüyen ve etkili bir turizm pazar bölümünü temsil etmektedir (Wilson, 2004, s. 6-7). Ying ve arkadaşlarının (2017) yaptığı çalışmada, kadınların yalnız seyahate çıkma algılarının olumlu yönde olduğu ve bu durumun diğer kadınlara ilham verdiği fakat güvenlik endişesi duyduklarında tek başına seyahati düşünmedikleri sonucuna varılmıştır (Ying vd.,

2017, s. 50-51). Gray ve Wilson (2009) İngiltere'deki üniversiteleri öğrencileri, dalgıçlar ve İngiliz halkı üzerinde yaptıkları çalışmada; politik, sosyal ve fiziksel tehlikeler çerçevesinde, algılan risk ve seyahatten vazgeçme arasında ilişki olduğu sonucuna varmışlardır (Gray ve Wilson, 2009, s. 198-202).

Araştırmanın önemli gördüğü konulardan biri niyetin etkilenme durumudur. Bir iş, olay ve olgunun önceden planlanarak gerçekleştirilmesi ve kişilerin tutum ve davranışlarında etkili bir yere sahip olan düşünceye niyet denir (Mutlu, Çeviker ve Çirkin, 2011, s. 55). Davranışsal niyet; değerlendirici inançlara, normatif inanç sağlayan sosyal ve durumsal faktörlere göre değişiklik gösterir (Moutinho, 1987, s. 20). Bir tür davranışsal niyet olan seyahat niyeti ise; bir eyleme yol açma potansiyeli olan ve bu durumu davranışa dönüştürebilen zihinsel bir sürecin sonucudur. Yani niyet, motivasyonu gelecekteki seyahat davranışlarına bağlayan önemli bir arabulucu görevi görür (Jang, Bai, Hu ve Wu, 2009, s. 57). Başka bir ifadeyle, kişilerin içsel motivasyonları neticesinde farklı yerleri gezip görme düşüncesidir (Şengül, 2018, s. 3). Literatüre bakıldığında Tanrıverdi ve arkadaşlarının (2018) banka çalışanları üzerinde yaptıkları ve psikolojik şiddet, tükenmişlik sendromu ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkiyi ortaya koydukları çalışmada, genel tükenmişlik sendromu ve psikolojik şiddet algısının işten ayrılma niyeti üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu sonucuna varmışlardır (Tanrıverdi, Koçaslan ve Osmanoglu Taştan 2018, s. 128).

Kutluk Bozkurt ve Avcıkurt (2019) planlı davranış teorisi temeli üzerine yaptıkları çalışmada, Y kuşağı içerisinde yer alan turistlerin, planlı davranış teorisi boyutlarından olan tutum ve özel normların destinasyon tercih etme niyeti üzerinde etkisinin olduğu; algılanan davranış kontrolü boyutunun ise daha az etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır (Kutluk Bozkurt ve Avcıkurt, 2019, s. 1294). Çabuk ve arkadaşlarının (2013), turistlerin algıladıkları imaj ile karşılaştıkları imajın tekrar hizmet alma niyeti üzerindeki ilişkiyi inceleyen çalışmasında iki olgunun arasında olumlu fakat zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çabuk, Nakıboğlu ve Canoğlu, 2013, s. 105).

Reisinger ve Crofts'un (2010) yaptığı "*cinsiyetin seyahat riski alguları, güvenlik ve seyahat niyetleri üzerindeki etkisi*" adlı çalışmada, kadın katılımcıların uluslararası seyahatleri erkek katılımcılara oranla daha fazla riskli gördükleri için kadın katılımcıların uluslararası seyahat niyetleri erkek katılımcılara göre daha azdır sonucuna ulaşmışlardır (Reisinger ve Crofts, 2010, s. 793).

Erkeğe, doğadaki tüm canlı türlerinden farklı ve özel olduğu hissiyatını veren ataerkillik anlayışı (Beklan Çetin, 2005, s. 64), erkeğin hiyerarşik olarak kadınlar üzerinde hakimiyet kurmalarını sağlar (Hartman, 2006). Kadınları kontrol altına aldığı zaman tatmin düzeyi yükselen erkekler, iş dünyasında kadınların yükselmesini engellerken ev yaşantısında da çocuk bakımı ve ev işleri gibi ikinci planda gördükleri işleri kadınların yapmasını sağlar (Hartman, 2006). Bu durum kadınların ekonomik özgürlüklerini sağlayamamasına ve kadınların kendilerini ikinci planda görmesine sebep olabilmektedir. Erkeklerin, kadınları koruma ve kontrol altına alması (Demren, 2003, s. 36) ise kadınların yaşamlarında özgürce hareket etmesini kısıtlayabilmektedir. Bu kısıtlama kadınların seyahatlerine de yansımaktadır.

Eşitlik, modern toplumların temel yapı taşlarından biri olmasına rağmen bu toplumlarda dâhil insanların eşit olmadıkları ileri sürülmektedir (Yüksel, 2014, s. 176). Bu eşitsizlik din, dil, ırk vb. olabildiği gibi kadın-erkek arasındaki cinsiyet eşitsizliğine de neden olmaktadır. Bu toplumsal cinsiyet eşitsizliği toplum içerisindeki rollere ve zamana göre değişiklik gösterebilmektedir (Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008, s. 15). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini tam tersi olan toplumsal cinsiyet eşitliği (Akkaş, 2019, s. 110) ise, kadın-erkek tüm bireylerin, iş hayatında ve özel hayatında eşit hak, özgürlük, yetki ve kazanca sahip olması anlamına gelmektedir (Ocak, 2021, s. 17). Bu eşitlik seyahat anlayışına da yansımaktadır.

Bu bilgiler ışığında aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur;

H1: Kadınların tek başına seyahate çıkma algıları ile seyahat niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H1a: Ataerkil seyahat anlayışı ile seyahat niyeti arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır.

H1b: Seyahat algısında kadın-erkek eşitliği ile seyahat niyeti arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

H1c: Kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı ile seyahat niyeti arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

Demografik faktörler ve algı arasındaki ilişki literatürde finansal risk algısı (Alpay, Yavuz ve Kahyaoğlu, 2015; Saraç ve Kahyaoğlu, 2011), vergi algısı (Taytak, 2016), örgütsel adalet algısı (Şahin ve Taşkaya, 2010) gibi farklı konularda işlenmiştir. Turizmle ilgili alanyazın incelendiğinde ise seyahate çıkma algısı medeni durum, gelir düzeyi vb. demografik faktörlere göre farklılık göstermektedir (Aslantürk ve Unur, 2019; Öter ve Özdoğan, 2005; Sert, 2019). Bu çalışmalardan yola çıkarak yalnız seyahate çıkma algısının x, y ve z kuşaklarına göre farklılık göstereceği düşünülmektedir.

H2: Kadınların tek başına seyahate çıkma algısı kuşaklara göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2a: Kadınların tek başına seyahate çıkma algısı X kuşağına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2b: Kadınların tek başına seyahate çıkma algısı Y kuşağına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2c: Kadınların tek başına seyahate çıkma algısı Z kuşağına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Demografik faktörler ve niyet arasındaki ilişki literatürde girişimcilik niyeti (Çelik ve Gölpek Karababa, 2018; Şeşen ve Basım, 2012), işten ayrılma niyeti (Gökdemir ve Hacıoğlu, 2018; Uştu ve Tümkaya, 2017), satın alma niyeti (Özsaçmacı, 2018) gibi farklı konularda işlenmiştir. Turizm alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde ise seyahat niyeti yaş, cinsiyet ve medeni durum gibi demografik faktörlere göre farklılık gösterebilmektedir (Sert, 2019; Kılıçlar ve Aldoğan Şenol, 2019). Bu çalışmalar ışığında yalnız seyahate çıkma niyetinin x-y-z kuşaklarına göre farklılık gösterebileceği düşünülmektedir.

H3: Kadınların tek başına seyahate çıkma niyeti kuşaklara göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3a: Kadınların tek başına seyahate çıkma niyeti X kuşağına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

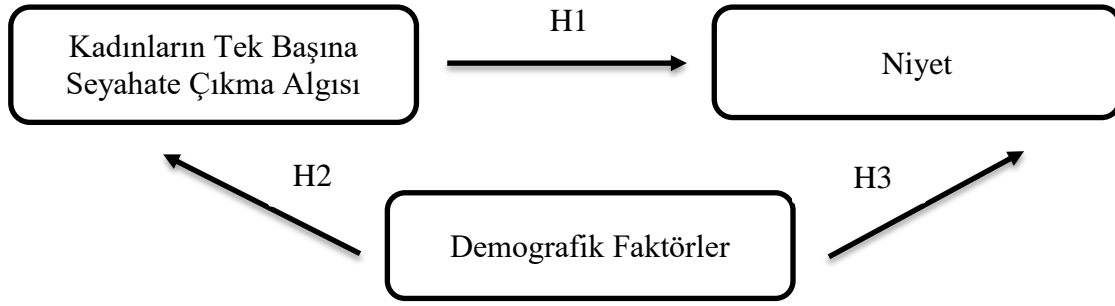
H3b: Kadınların tek başına seyahate çıkma niyeti Y kuşağına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3c: Kadınların tek başına seyahate çıkma niyeti Z kuşağına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Bu hipotezler ışığında araştırmanın modeli oluşturulmuştur. Model Şekil 1.'de gösterilmektedir.

Şekil 1. Araştırmanın modeli

Faktör analizi, çok sayıda birbiriyle ilişkili değişkenleri gruplandırarak, daha az sayıda anlamlı yeni değişkenler keşfetmek amacıyla yapılan analizlere denir (Büyüköztürk, 2002, s. 472). KMO testi, faktör analizinin uygun olup olmadığını ve değişkenler arasındaki korelasyonları ölçmek için kullanılmaktadır (Yaşlıoğlu, 2017, s. 75). Hipotezi test etmek için kullanılan Bartlett testi ise, korelasyon matrisinde yer alan korelasyonların anlamlılığını analiz etmektedir (Büyüköztürk, 2002, s. 481). Verilerin faktör analizine uygun olması için Bartlett testinin anlamlı çıkması (0,05'den küçük olması) gerekmektedir (Saruhan ve Özdemirci, 2020, s. 228). KMO değerinin ise en az 0,50-0,60 aralığında olması gerekmektedir. 0,50 altında olan KMO değeri kabul edilemez (Albayrak, 2019, s. 130).

Cronbach's Alpha, ölçekte bulunan soruların birbirleriyle olan uyumunu ölçmeye yarayan bir iç tutarlılık ölçütüdür. Cronbach's Alpha değeri 0 ile 1 arasında bir değer almaktadır. Kullanılan ölçeğin Cronbach's Alpha değeri $0 < \alpha < 0,40$ aralığında ise güvenilir değil, $0,40 < \alpha < 0,60$ aralığında ise düşük güvenilirlikte, $0,60 < \alpha < 0,80$ aralığında ise oldukça güvenilir, $0,80 < \alpha < 1$ aralığında ise yüksek güvenilirlikte sayılmaktadır (Yıldız ve Uzunsakal, 2018, s. 19).

Tablo 1. Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ölçeğinin kaiser-meyer-olkin (kmo) ve bartlett testi

KMO	0,885
Bartlett's Test of Sphericity	X ² : 3298,032; Sig:0,00

Tablo 1'deki tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ölçeğinin analiz sonuçları incelendiğinde; KMO testinin değeri 0,885, Bartlett testinin sonucu ise 0,000 çıkmıştır. Bu veriler doğrultusunda verilerin faktör analizine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 2. Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ölçeğinin keşfedici (açımlayıcı) faktör analizi

	ASA	SCE	BA
Bir erkek eşinin/partnerinin tek başına seyahat etmesine zorunlu olmadıkça izin vermemelidir.	0,81		
Tek başına seyahat eden kadın turistler genellikle cinsel bir çekiciliğe sahiptir.	0,80		
Tek başına seyahat eden kadın turistler, gittikleri bölgede ahlaki açıdan çeşitli sorunların yaşanmasına sebep olmaktadır.	0,80		
Tek başına seyahat etmek toplumsal yaşamda erkekler için daha uygundur.	0,79		
Bir kadının tek başına seyahat etmesi aile ilişkilerine zarar verebilir.	0,74		
Tek başına seyahat eden kadın turistler, ahlaksız ve edep yoksunudur.	0,69		
Kadınlar tek başına seyahat ederken dikkat çekici kıyafetler (tahrik edici, açık vs.) giymekten kaçınmalıdırlar.	0,65		
Tek başına seyahat eden kadın turistler kişisel güvenliklerini tehlikeye atmaktadırlar.	0,59		
Tek başına seyahat eden kadın turistler, toplumsal yaşamda olumsuz örnek teşkil etmektedirler.	0,56		
Kadınlar, eşlerinden/partnerlerinden bağımsız olarak, tek başına seyahat edebilirler.		0,82	
Kadınlar ve erkekler, tek başına seyahat etme özgürlüğü bakımından eşittirler.		0,81	
Tek başına seyahat eden kadın turistler, diğer kadınları da yalnız seyahat etme konusunda cesaretlendirebilirler.		0,78	
Kadınların tek başına seyahat etmesi toplumsal açıdan normal karşılanan bir durumdur.		0,73	
Gelişmiş ülkelerde tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı genellikle olumlu yöndedir.		0,58	
Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı, tercih edilen turizm türüne (kültür turizmi, deniz-kum-güneş, eko turizm, kongre turizmi) göre değişiklik gösterebilir.			0,78
Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısının olumlu veya olumsuz olması, turistlerin milliyetine (Rus, Alman, Japon, Türk vb.) bağlı olarak değişiklik gösterebilir.			0,73
Tek başına seyahat eden kadın turistler özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olumsuz bir bakış açısı dâhilinde değerlendirilirler.			0,66
Açıklanan Varyans	33,84	17,13	8,41
Güvenilirlik Katsayısı	0,88	0,82	0,73

Tablo 2’de “Tek Başına Seyahat Eden Kadın Turistlere Yönelik Bakış Açısı” ölçeği için keşfedici faktör analizi yapılmıştır. Keşfedici faktör analizi yapılarak faktör yapısı ortaya çıkartılmış ve tüm ifadeler incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ölçek içerisinde üç boyut elde edilmiştir. Elde edilen alt boyutlar; ataerkil seyahat anlayışı boyutu (ASA), seyahat algısında kadın-erkek eşitliği boyutu (SCE) ve kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı boyutu (BA) şeklindedir. Ataerkil seyahat anlayışı boyutu içerisinde 9 ifade, seyahat algısında kadın-erkek eşitliği boyutu içerisinde 5 ifade ve kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı boyutu içerisinde de 3 ifade yer almaktadır.

Tablo 3. Seyahat niyeti ölçeğinin kaiser-meyer-olkin (kmo) ve bartlett testi

KMO	0,655
Bartlett's Test of Sphericity	X ² : 930,433; Sig:0,00

Tablo 3'deki seyahat niyeti ölçeğinin analiz sonuçları incelendiğinde; KMO testinin değeri 0,655, Bartlett testinin sonucu ise 0,000 çıkmıştır. Bu veriler doğrultusunda verilerin faktör analizine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 4. Tek başına seyahat eden kadın turistlerin seyahat niyeti ölçeğinin keşfedici (açımlayıcı) faktör analizi

	SN
İlerleyen yıllarda tekrar yalnız seyahate çıkmak isterim.	0,94
Yalnız seyahate çıkmayı çevremdeki kişilere öneririm.	0,93
Yalnız seyahate daha önce çıktım.	0,79
Açıklanan Varyans	80,44
Güvenilirlik Katsayısı	0,86

Tablo 4'de "Seyahat Niyeti" (SN) ölçeği için keşfedici faktör analizi yapılmıştır. Keşfedici faktör analizi yapılarak faktör yapısı ortaya çıkartılmış ve tüm ifadeler incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ölçek içerisinde yer alan 3 ifade tek boyut elde edilmiştir.

Bakış açısı ve niyet ölçeklerinin normallik dağılımına göre uygun olup olmadığı çarpıklık-basıklık değerleri ile ölçülmüştür. Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre basıklık ve çarpıklık değerinin -1,5 ile +1,5 arasında olması, George ve Mallery (2010)'a göre ise -2 ile +2 arasında olması, verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir. Bakış açısı ölçeğinin normallik testi sonucunda çarpıklık değeri 0,557 iken basıklık değeri 1,992'dir. Niyet ölçeğinin normallik testi sonucunda çarpıklık değeri -1,158 iken basıklık değeri 0,201'dir. Elde edilen veriler sonucunda verilerin normal dağılıma uygun olduğu görülmektedir.

4. Bulgular

Araştırmaya dahil olan katılımcıların demografik özellikleri Tablo 5'te verilmiştir. Tablo 5'e göre araştırmaya katılan katılımcıların %65,5'i bekar ve %64,6'sı 22-41 yaş aralığındadır. Eğitim durumu incelendiğinde ise katılımcıların %38,7'si lisans mezunudur.

Tablo 5. Katılımcılara ilişkin demografik özellikler (n=426)

Değişkenler	Gruplar	f	%	Değişkenler	Gruplar	f	%
Medeni Durum	Evli	147	34,5	Yaş	0-21 Yaş	100	23,5
	Bekar	279	65,5		22-41 Yaş	275	64,6
	Çalışmıyor	84	19,7		41 + Yaş	51	12,0
	Öğrenci	123	28,9		Okuryazar Değil	3	0,7
	Kamu Çalışanı	56	13,1		Okuryazar	5	1,2
Meslek	Özel Sektör	93	21,8	Eğitim Durumu	İlköğretim	19	4,5
	Ev Hanımı	44	10,3		Lise	98	23,0
	Esnaf	8	1,9		Ön Lisans	86	20,2
	İş İnsanı	5	1,2		Lisans	165	38,7
	Emekli	13	3,1		Lisansüstü	50	11,7
İkamet Edilen Şehir	Artvin	43	10,1	Gelir Düzeyi	Gelirim yok	187	43,9
	Rize	219	51,4		3000 TL'den Az	120	28,2
	Trabzon	75	17,6		3001-6000 TL	87	20,4
	Giresun	28	6,6		6001-10,000 TL	26	6,1
	Gümüşhane	30	7,0		10,000 + TL	6	1,4
	Ordu	31	7,3				

Aylık gelir açısından incelendiğinde katılımcıların %43,9'luk bir oranla yarıya yakınının geliri yoktur. Bu oranı %28,2'lik bir oranda 3000 TL'den az geliri olan katılımcılar izlemektedir. Katılımcıların meslek bölümlerine bakıldığında %19,7'si çalışmıyor, %28,9'u öğrenci, %21,8'i özel sektör çalışandır. Son olarak ikamet edilen şehirlere bakıldığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunu %51,4'lük bir oranla Rize ilinde ikamet eden kadınlar oluşturmaktadır. Bu durumu %17,6'lık oranla Trabzon takip etmektedir.

Tablo 6. Kadınların yalnız seyahat etme düşüncesine ilişkin görüşleri (n=426)

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Orta Düzeyde Katılmıyorum (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	$\bar{x}$	s.s.
Kadınlar, eşlerinden/partnerlerinden bağımsız olarak, tek başına seyahat edebilirler.	6,1	5,6	7,5	17,6	63,1	4,26	1,19
Kadınların tek başına seyahat etmesi toplumsal açıdan normal karşılanan bir durumdur.	9,6	15,3	23,5	23,2	28,4	3,45	1,30
Kadınlar ve erkekler, tek başına seyahat etme özgürlüğü bakımından eşitler.	8,0	9,4	8,9	15,7	58,0	4,06	1,32
Tek başına seyahat eden kadın turistler, diğer kadınları da yalnız seyahat etme konusunda cesaretlendirebilirler.	6,1	6,8	9,6	22,5	54,9	4,13	1,20
Tek başına seyahat eden kadın turistler, toplumsal yaşamda olumsuz örnek teşkil etmektedirler.	68,5	17,1	6,1	4,2	4,0	1,57	1,04
Tek başına seyahat eden kadın turistler kişisel güvenliklerini tehlikeye atmaktadırlar.	53,8	24,2	9,6	6,6	5,9	1,86	1,18
Tek başına seyahat eden kadın turistler genellikle cinsel bir çekiciliğe sahiptir.	70,9	17,4	5,4	3,1	3,3	1,50	0,96
Tek başına seyahat eden kadın turistler, ahlaksız ve edep yoksundur.	81,0	13,1	1,9	1,6	2,3	1,31	0,79
Kadınlar tek başına seyahat ederken dikkat çekici kıyafetler (tahrik edici, açık vs.) giymekten kaçınmalıdır.	50,9	17,1	14,8	9,9	7,3	2,05	1,30
Tek başına seyahat eden kadın turistler, gittikleri bölgede ahlaki açıdan çeşitli sorunların yaşanmasına sebep olmaktadır.	62,2	23,0	8,0	4,5	2,3	1,61	0,97
Tek başına seyahat etmek toplumsal yaşamda erkekler için daha uygundur.	64,6	16,4	8,7	5,9	4,5	1,69	1,13
Bir erkek eşinin/partnerinin tek başına seyahat etmesine zorunlu olmadıkça izin vermemelidir.	68,1	18,5	6,1	3,5	3,8	1,56	1,01
Bir kadının tek başına seyahat etmesi aile ilişkilerine zarar verebilir.	66,0	20,0	6,1	3,5	4,5	1,60	1,05
Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısının olumlu veya olumsuz olması, turistlerin milliyetine (Rus, Alman, Japon, Türk vb.) bağlı olarak değişiklik gösterebilir.	41,8	15,7	13,8	17,6	11,0	2,40	1,44
Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı, tercih edilen turizm türüne (kültür turizmi, deniz-kum-güneş, eko turizm, kongre turizmi) göre değişiklik gösterebilir.	34,5	17,8	17,1	17,8	12,7	2,56	1,43
Tek başına seyahat eden kadın turistler özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olumsuz bir bakış açısı dâhilinde değerlendirilirler.	28,2	18,1	18,5	17,8	17,4	2,78	1,46
Gelişmiş ülkelerde tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı genellikle olumlu yöndedir.	10,6	9,4	12,0	24,4	43,7	3,81	1,36
Yalnız seyahate daha önce çıktım.	16,0	10,1	6,3	16,2	51,4	3,77	1,53
İlerleyen yıllarda tekrar yalnız seyahate çıkmak isterim.	8,7	7,3	6,6	17,6	59,9	4,12	1,31
Yalnız seyahate çıkmayı çevremdeki kişilere öneririm.	9,2	7,3	7,7	17,1	58,7	4,08	1,33

Kadınların yalnız seyahat etme düşüncesine ilişkin görüşlerinin ve ifadelerine ağırlıklı olarak hangi cevapları verdiklerinin belirtildiği Tablo 6’da “Kadınlar, eşlerinden/partnerlerinden bağımsız olarak, tek başına seyahat edebilirler” ($\bar{x}=4,26$), “Tek başına seyahat eden kadın turistler, diğer kadınları da yalnız seyahat etme konusunda cesaretlendirebilirler” ($\bar{x}=4,13$), “İlerleyen yıllarda tekrar yalnız seyahate çıkmak isterim” ($\bar{x}=4,12$), “Yalnız seyahate çıkmayı çevremdeki kişilere öneririm” ($\bar{x}=4,08$), “ Kadınlar ve erkekler, tek başına seyahat etme özgürlüğü bakımından eşittirler” ($\bar{x}=4,06$), “Gelişmiş ülkelerde tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı genellikle olumlu yöndedir” ($\bar{x}=3,81$), “Yalnız seyahate daha önce çıktım” ($\bar{x}=3,77$), “Kadınların tek başına seyahat etmesi toplumsal açıdan normal karşılanan bir durumdur” ($\bar{x}=3,45$) ifadelerine katılım yüksektir.

Tablo 7. Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ve seyahat niyetinin korelasyon analizi sonuçları

	ASA	SCE	BA	SN
ASA	1	-0,288**	0,396**	-0,292**
SCE		1	0,093	0,635**
BA			1	0,102*
SN				1

* $p<0,05$ ** $p<0,01$

Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ölçeği ve seyahat niyeti ölçeklerine alt boyutlarıyla beraber korelasyon analizi (Pearson Korelasyon Analizi) uygulanmıştır.

Tablo 7’deki sonuçlara göre; tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ölçeğinin alt boyutlarından olan ataerkil seyahat anlayışının (ASA) seyahat niyeti (SN) ile arasındaki korelasyon -0,292 olarak anlamlı ve negatif bir ilişki vardır. Tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ölçeğinin alt boyutlarından olan seyahat algısında cinsiyet eşitliğinin (SCE) seyahat niyeti (SN) ile arasındaki korelasyon 0,635 olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır. Yine tek başına seyahat eden kadın turistlere yönelik bakış açısı ölçeğinin alt boyutlarından olan kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısının (BA) seyahat niyeti (SN) ile arasındaki korelasyon 0,102 olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır. Yapılan analiz sonucunda, değişkenler arasında orta ve düşük dereceli bir ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Kadınların tek başına seyahate çıkma algısının seyahat niyeti davranışı üzerindeki etkisine ilişkin basit doğrusal regresyon analizi

Değişkenler	Standart Olmayan Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p	R ²	ANOVA	
	B	s.h.					F	p
Sabit	3,098	0,273		11,161	0,000			
Seyahat Algısı	0,361	0,109	0,159	3,309	0,001	0,025	10,94	0,001
R=0,159	Adj. R ² =0,023							

* $p<0,01$ Sabit: Seyahat Niyeti (Bağımlı Değişken)

Tablo 8’de kadınların tek başına seyahat algısının seyahat niyetleri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($B=0,361$) ve analiz sonuçları istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,01$). Elde edilen bu sonuçlar ışığında; “**H1**: Kadınların tek başına seyahate çıkma algıları ile seyahat niyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 9. Kadınların tek başına seyahate çıkma algılarının alt boyutlarının seyahat niyeti üzerindeki etkilerine ilişkin hiyerarşik (sıralı) regresyon analizi

Değişkenler	B	s.h.	β	t	p	Tolerans	VIF	ANOVA
Sabit	4,777	0,137		34,831	0,000			F:39,489
ASA	-0,476	0,076	-0,292	-6,284	0,000	1,000	1,000	p:0,000
	R: 0,292		R ² : 0,085		Adj. R ² : 0,083			
Sabit	1,309	0,249		5,255	0,000			F:151,115
ASA	-0,193	0,063	-0,119	-3,057	0,002	0,917	1,091	p:0,000
SCE	0,761	0,049	0,601	15,506	0,000	0,917	1,091	
	R: 0,646		R ² : 0,417		Adj. R ² : 0,414			
Sabit	1,264	0,248		5,107	0,000			F:105,094
ASA	-0,281	0,070	-0,172	-4,019	0,000	0,737	1,357	p:0,000
SCE	0,728	0,050	0,575	14,525	0,000	0,866	1,155	
BA	0,124	0,044	0,117	2,834	0,005	0,797	1,255	
	R: 0,654		R ² : 0,428		Adj. R ² : 0,424		Durbin-Watson: 2,031	

p<0,01 Sabit: Seyahat Niyeti (Bağımlı Değişken)

Tablo 9’da bağımlı değişken (seyahat niyeti) ile bağımsız değişken (seyahat algısı) arasındaki ilişkilere yönelik hiyerarşik (sıralı) regresyon analizi yapılmış ve seyahat algısı değişkeninin alt boyutlarını oluşturan modelin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (F=105,09; p<0,01). Hesaplanan R²: 0,428 değeri ile modelin seyahat niyeti üzerindeki değişimlerin %42,8 oranında seyahat algısı boyutları tarafından açıklandığı yapılan analiz sonucunda belirlenmiştir. Pan ve Jackson (2008) ve Allison (1999), Varyans Enflasyon Faktör (VIF) değeri 2,5’in altında olduğunda analiz sonuçlarında doğrusallık probleminin bulunmadığını belirtmişlerdir. Tolerans değeri 0,2’den yüksek ve Durbin-Watson değeri de 0<DW<4 aralığında (DW= 2,031) olduğu için model anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Ataerkil seyahat anlayışı, seyahat algısında kadın-erkek eşitliği ve kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı (*p<0,01) boyutlarının seyahat niyeti üzerinde anlamlı etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ataerkil seyahat anlayışında gerçekleşen her bir birimlik artış, seyahat niyeti üzerinde negatif yönde -0,281 birimlik artışa neden olmaktadır. Seyahat algısında kadın-erkek eşitliği anlayışında gerçekleşen her bir birimlik artış, seyahat niyeti üzerinde pozitif yönde 0,728 birimlik bir artışa neden olmaktadır. Kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı yönünde gerçekleşen her bir birimlik artış, seyahat niyeti üzerinde pozitif yönde 0,124 birimlik bir artışa neden olmaktadır.

Yapılan analiz sonuçlarına göre ataerkil seyahat anlayışı seyahat niyetini olumsuz yönde etkilemektedir. Elde edilen bu sonuçlar ışığında; “**H1a**: Ataerkil seyahat anlayışı ile seyahat niyeti arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır” hipotezi kabul edilmiştir. Seyahat algısında kadın-erkek eşitliği anlayışı seyahat niyetini olumlu yönde etkilemektedir. Elde edilen bu sonuçlar ışığında; “**H1b**: Seyahat algısında kadın-erkek eşitliği ile seyahat niyeti arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır” hipotezi kabul edilmiştir. Kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı seyahat niyetini olumlu yönde etkilemektedir. Elde edilen bu sonuçlar ışığında; “**H1c**: Kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı ile seyahat niyeti arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 10. Kadınların tek başına seyahate çıkma algısının kuşaklara göre karşılaştırılmasında ANOVA sonuçları

	Yaş	n	$\bar{x}$	s.s.	F	p
Seyahat Algısı	0-21	100	2,46	0,63	0,70	0,49
	22-41	275	2,47	0,49		
	41+	51	2,57	0,61		

*p<0,05

Tablo 10’da katılımcıların tek başına seyahate çıkma algısının kuşaklara göre karşılaştırılması yapılmıştır. Yapılan analizlere göre yalnız seyahate ilişkin bakış açısının kuşaklara göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda “**H2**: Kadınların tek başına seyahate çıkma algısı kuşaklara göre anlamlı farklılık göstermektedir” hipotezi ve H2 alt hipotezleri reddedilmiştir.

Tablo 11. Kadınların yalnız seyahat etme niyetlerinin kuşaklara göre karşılaştırılması ANOVA sonuçları

	Yaş	n	$\bar{x}$	s.s.	F	p
Seyahat Niyeti	0-21	100	3,90	1,26	2,77	0,06
	22-41	275	4,08	1,19		
	41+	51	3,67	1,41		

*p<0,05

Tablo 11’de katılımcıların yalnız seyahat etme düşüncesine ilişkin niyetlerinin kuşaklara göre karşılaştırılması yapılmıştır. Yapılan analizlere göre kadınların yalnız seyahate ilişkin niyetlerinin kuşaklara göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda “**H3**: Kadınların tek başına seyahate çıkma niyeti kuşaklara göre anlamlı farklılık göstermektedir” hipotezi ve H3 alt hipotezleri reddedilmiştir.

Sonuç

İlk çağlardan itibaren özellikle ataerkil toplumlarda seyahat ve yalnız seyahat kavramlarının erkeklerle bağdaştırılmasına rağmen, bu durum son yıllarda özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kadınların, iş hayatına katılması ve bunun sonucunda ekonomik özgürlüklerini kazanmaya başlaması gibi gelişmelerle seyahat eden kadın turistler ve yalnız seyahat eden kadın turistler şeklinde yeni bir pazar bölümü olarak turizm sektörü içerisine dahil olmuştur. 1990’lı yılların sonlarından itibaren turizm sektörü içerisinde önemli bir pazar bölümü haline gelen yalnız seyahat eden kadın turistlerin, yapılan çalışmalar sonucunda farklı seyahat motivasyonlarının var olduğu ortaya konmuştur. Bu motivasyon kaynaklarından bazıları; özgürlük hissi, kendini gerçekleştirme, özgüven, önyargıları kırma, bağımsızlık, yalnızlık, kaçış, merak duygusu ve keşif şeklinde sıralanabilir.

Çalışmada, kadınların tek başına seyahate çıkma algısının tek başına seyahat etme niyeti üzerinde bir etkisinin var olabileceği ve kadınların tek başına seyahate çıkma algısı ile tek başına seyahat etme niyetlerinin x, y, z kuşaklarına göre anlamlı bir farklılık göstereceği düşünülmüştür. Yapılan analizler sonucunda;

Kadınların tek başına seyahate çıkma algısı ile seyahat etme niyeti arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığını analiz edebilmek için basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda regresyon katsayıları anlamlı çıkmış ($p=0,001$, $p<0,01$) ve kadınların seyahate çıkma algısının seyahat etme niyeti üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Seyahat algısı ile seyahat niyeti arasında doğrusal bir ilişki vardır. Seyahat algısının olumlu yönde artması seyahat niyetinin de olumlu yönde artmasına neden olacaktır. Bu durumun tam aksine seyahat algısı olumsuz yönde bir artış gösterirse seyahat niyeti de seyahat algısına bağlı olarak olumsuz yönde eğilim gösterecektir. Seyahat algısı ölçeğinin alt boyutları ele alınarak oluşturulan hipotezler de analiz edilmiştir. Ölçeğinin alt boyutları olan ataerkil seyahat anlayışı, seyahat algısında kadın-erkek eşitliği ve kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısına ilişkin hipotezler hiyerarşik regresyon analizi ile ölçülmüştür. Seyahat algısı ölçeğinin alt boyutlarından olan ataerkil seyahat anlayışına ilişkin regresyon analizi sonucunda regresyon katsayılarının anlamlı çıktığı görülmüştür ($p=0,000$, $p<0,01$). Ataerkil seyahat anlayışını benimsemeyen kadınların seyahat niyetlerinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Ölçeğin bir diğer alt boyutu olan seyahat algısında kadın-erkek eşitliği boyutuna ilişkin regresyon analizi sonucunda regresyon katsayılarının anlamlı çıktığı görülmüştür ($p=0,000$, $p<0,01$). Seyahat algısında kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünen kadınların seyahat

niyetlerinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Ölçeğin diğer alt boyutu olan kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açısı boyutuna ilişkin regresyon analizi sonucunda regresyon katsayılarının anlamlı çıktığı görülmüştür ($p=0,005$, $p<0,01$). Kadınların tek başına seyahat etmesine yönelik bakış açılarının olumlu yönde olması seyahat niyetlerinin de olumlu yönde artış göstereceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Son olarak kadınların tek başına seyahat algısının ve tek başına seyahat etme niyetinin kuşaklara göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini analiz edebilmek için ANOVA uygulanmıştır. Tek başına seyahat algısının kuşaklara göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için uygulanan analiz sonucunda, tek başına seyahat algısının x, y, z kuşaklarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda, TR90 bölgesinde yaşayan kadınların genel olarak kuşak farkı olmaksızın seyahat algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Tek başına seyahat etme niyetinin kuşaklara göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için uygulanan analiz sonucunda ise, tek başına seyahat niyetinin x,y,z kuşaklarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkarak, TR90 bölgesinde yaşayan kadınların genel olarak seyahat niyetlerinin kuşaklar arasında aynı düzeyde olduğu söylenebilir.

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, çalışmaya katılan kadınların yüksek oranda yalnız seyahat etmeye istekli ve niyetli oldukları, yalnız seyahate katılma durumunda erkeklerle eşit olduklarını düşündükleri, yalnız seyahat etme istekleri doğrultusunda eşlerinden/partnerlerinden izin alma konusunda olumsuz düşündükleri söylenebilir. Bu durumun, kadınların ekonomik özgürlüklerini kazanması, iş hayatında erkekler ile eşit haklara sahip olması, iş hayatında yüksek pozisyonlarda çalışma imkânı kazanması, eşit işe eşit ücret politikasının işlenmeye başlaması ve ataerkil toplum anlayışı yerine toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışının gelmesi vb. eşitliğe önem veren konuların gündeme gelmesi sonucunda yaşanmaya başladığı söylenebilir.

Çalışma, bu konuda literatürde yer alan ulusal ve uluslararası birçok çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Çalışmaya katılan kadınların ölçekte yer alan ifadelerle verdikleri ağırlıklı cevaplar; Özkök ve Cesur'un 2015, Aslantürk ve Unur'un 2019, Ay ve Özel'in 2019, Pekiner'in 2019, Osman ve arkadaşlarının 2019 yılında yapmış olduğu çalışmalarından elde edilen kadınların seyahat ederken özgür olma düşüncesiyle seyahat etmesi sonucu ile benzerlik göstermektedir. Özkök ve Cesur'un 2015, Kervankıran ve İlban'ın 2019 yılında yapmış olduğu çalışmaların sonucunda yer alan kadınların önyargıları kırma düşüncesiyle yalnız seyahat etme sonucu ile bu çalışmaya katılan kadınların vermiş olduğu cevaplar benzerlik göstermektedir. Kaba ve Emekli'nin 2015, Kervankıran ve İlban'ın 2019, Osman ve arkadaşlarının 2019, Jordan ve Gibson'un 2005, Duantrakoonsil ve arkadaşlarının 2019 yılında yapmış olduğu çalışmaların sonucunda yer alan kadınların keşif ve öğrenme düşüncesiyle yalnız seyahat etme sonucu ile bu çalışmaya katılan kadınların vermiş olduğu cevaplar benzerlik göstermektedir.

Literatürde yer alan Yang ve arkadaşlarının 2017, Reisinger ve Crotts'un 2010, Yang ve arkadaşlarının 2018, Osman ve arkadaşlarının 2019, Khan'ın 2011, Karagöz ve arkadaşlarının 2020 yılında yapmış olduğu çalışmaların sonucunda kadınların cinsiyet ayrımcılığını önemsedikleri görülürken bu çalışmaya katılan kadınların, cinsiyet ayrımcılığını önemsemedikleri görülmektedir.

Yalnız seyahat eden kadın turistlerin ulusal literatürde araştırma konusu olarak son yıllarda gelişmiş olması ve yine ulusal literatürde sınırlı sayıda çalışmanın var olması, bu çalışmanın gelecek yıllarda seyahat algısı ile seyahat niyeti arasındaki ilişkinin farklı örneklerde incelenmesi, seyahat esnasında yaşanabilecek risk ve tehditlerin seyahat niyeti üzerinde etkisinin olup olmadığı vb. konularda yapılabilecek çalışmalara ışık tutması açısından önemlidir.

Kaynakça

- Abayhan, Y. (2013). *Sosyal Etki Kuramı Bağlamında Psikolojik Dışlanma*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akkaş, İ. (2019). Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Kavramları Çerçevesinde Ortaya Çıkan Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı. *EKEV Akademi Dergisi*(Özel Sayı), 97-118.
- Akoğlan Kozak, M., Evren, S., & Çakır, O. (2013). Tarihsel Süreç İçinde Turizm Paradigması. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 24(1), 7-22.
- Albayrak, A. S. (2019). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Trabzon: Celepler Basım Yayım Dağıtım.
- Allison, P. D. (1999). *Multiple Regression: A Primer*. Pine Forge Press.
- Alpay, E. E., Yavuz, M., & Kahyaoğlu, M. B. (2015). Gelir Durumunun Risk Algısına Etki Eden Diğer Sosyo-Ekonomik ve Demografik Faktörler Üzerindeki Etkisi. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 16(1), 205-226.
- Altınbaş, D. (2006). Feminist Tartışmalarda Liberal Feminizm. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 0(9), 21-52.
- Arslanalp, M. (2019). *Yoldaki Kadınlar: Gezi Anlatılarında Toplumsal Cinsiyet ve Sınırları Aşmak*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslantürk, E., & Unur, K. (2019). Yalnız Seyahat Eden Kadınların Seyahat Deneyimleri. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 16(3), 493-514.
- Ay, M., & Özel, Ç. H. (2019). Postmodern Turist Deneyimi: Motosikletli Kadın Gezginler Üzerine Bir Değerlendirme. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(2), 630-645.
- Babalan Salı, J. (2015). Verilerin Toplanması. A. Şimşek içinde, *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (s. 134-161). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Beklan Çetin, O. (2005). Ekofeminizm: Kadın-Doğa İlişkisi ve Ataerkillik. *Sosyoekonomi*, 1, 61-76.
- British Airways. (2018, 10 10). *(Don't) Come Fly With Me*. 05 11, 2021 tarihinde British Airways: <https://mediacentre.britishairways.com/pressrelease/details/86/2018-247/10174> adresinden alındı
- Brown, L., & Osman, H. (2017). The female Tourist Experience in Egypt as an Islamic Destination. *Annals of Tourism Research*, 63, 12-22.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Cesur, M. (2014). *Tek Başına Seyahat Eden Kadın Turistlerin Seyahat Kısıtlayıcıları*. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Chiang, C.-Y., & Jogaratnam, G. (2005). Why Do Women Travel Solo for Purposes of Leisure? *Journal of Vacation Marketing*, 12(1), 59-70.
- Çabuk, S., Nakıboğlu, B., & Canoğlu, M. (2013). Algılanan Otel İmajı ve Hizmet Kalitesi ile Tekrar Satın Alma Niyeti Arasındaki İlişkiler. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 24(1), 96-108.
- Çelik, M., & Gölpek Karababa, A. (2018). Girişimcilik Niyetlerinin Demografik Faktörlere Göre İncelenmesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13(1), 57-67.

- Çetin, A., & Şentürk, M. (2016). Bilgi Paylaşma Davranışının Planlı Davranış Teorisi ve Sosyal Değişim Teorisi Bağlamında İncelenmesi: Dermatologlar Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 16(2), 241-256.
- Çetin, C., & Karalar, S. (2016). X, Y ve Z Kuşağı Öğrencilerin Çok Yönlü ve Sınırsız Kariyer Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(28), 157-197.
- Çetinel, E., & Ersoy Yılmaz, S. (2016). Feminist Teori: Yönetim Ve Organizasyon Alanına Eleştirel Bir Yaklaşım. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 119-148.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. (2014). Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Öğrencilerin Girişimci Olma Niyetlerinin İncelenmesi. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 27-47.
- Demren, Ç. (2003). Erkeklik, ataerkillik ve iktidar ilişkileri. A. Akın içinde, *Toplumsal Cinsiyet, Sağlık ve Kadın* (s. 33-44). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Duantrakoonsil, T., Reid, E. L., & Lee, H. Y. (2019). Foreign Travellers' Museum Motivation and Museum Service Quality in Thailand: Comparison of Solo Female and General Travellers. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 12(1), 48-59.
- Emekli, G. (2006). Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15, 51-59.
- Erişti, S. D., Uluuysal, B., & Dindar, M. (2013). Görsel Algı Kuramlarına Dayalı Etkileşimli Bir Öğretim Ortamı Tasarımı ve Ortama İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 3(1), 47-66.
- Erten, S. (2002). Kız ve Erkek Öğrencilerin Evde Enerji Tasarrufu Yapma Davranış Amaçlarının Planlanmış Davranış Teorisi Yardımıyla Araştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(22), 67-73.
- Gazeloğlu, C., & Erkılıç, E. (2020). *Bilimsel Araştırmalarda Temel Örnekleme Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update*. Boston: Pearson.
- Gökdemir, S., & Hacıoğlu, N. (2018). Turist Rehberlerinde Tükenmişlik ve Meslekten Ayrılma Niyeti. *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(39), 511-541.
- Gray, J. M., & Wilson, M. A. (2009). The Relative Risk Perception of Travel Hazards. *Environment and Behavior*, 41(2), 185-204.
- Hao, J. S., & Har, C. O. (2014). A Study of Preferences of Business Female Travelers on the Selection of Accommodation. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 144, 176-186.
- Hartman, H. (2006). *Marksizm'le Feminizm'in Mutsuz Evliliği*. (G. Aygen, Çev.) İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Hastings, B., & Hikida, L. (1997). *PATA Communications*. 05 03, 2021 tarihinde Women Travellers: A New Growth Market: https://www.hotel-online.com/News/PressReleases/PataWomenTravellers_Nov1997.html#:~:text=Over%20the%20past%20five%20years,Taipei%2C%20Hong%20Kong%20and%20Singapore. adresinden alındı
- Jang, S. (., Bai, B., Hu, C., & Wu, C.-M. E. (2009). Affect, Travel Motivation, and Travel Intention: a Senior Market. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 33(1), 51-73.

- Jordan, F., & Aitchison, C. (2008). Tourism and the Sexualisation of the Gaze: Solo Female Tourists' Experiences of Gendered Power, Surveillance and Embodiment. *Leisure Studies*, 27(3), 329–349.
- Jordan, F., & Gibson, H. (2005). “We’re Not Stupid . . . But We’ll Not Stay Home Either”: Experiences Of Solo Women Travelers. *Tourism Review International*, 9, 195–211.
- Kaba, B., & Emekli, G. (2018). Turizmde Yükselen Bir Eğilim: Yalnız Seyahat Eden Kadın Gezginler (Türkiye Örneği). *Ege Coğrafya Dergisi*, 27(2), 111-126.
- Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü. (2008). *Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2008-2013*. Ankara: T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü.
- Kahraman, S. D. (2010). Kadınların Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 3(1), 30-35.
- Kalav, A. (2012). Namus ve Toplumsal Cinsiyet. *Mediterranean Journal of Humanities*, 2(2), 151-163.
- Karagöz, D., Işık, C., Doğru, T., & Zhang, L. (2020). Solo Female Travel Risks, Anxiety and Travel Intentions: Examining the Moderating Role of Online Psychological-Social Support. *Current Issues in Tourism*, 1-18.
- Kervankıran, İ., & İlban, K. (2019). Türkiye’den Turizm Amacıyla Yurtdışına Giden Kadınların Seyahat Motivasyonları. 20. *Ulusal Turizm Kongresi* (s. 542-546). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Khan, S. (2011). Gendered Leisure: Are Women More Constrained in Travel for Leisure? *Tourismos: An International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 6(1), 105-121.
- Kılıçlar, A., & Aldoğan Şenol, F. (2019). Üçüncü Yaş Turistlerin Seyahat Motivasyonu ile Seyahat Memnuniyeti Arasındaki İlişki. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(4), 3249-3261.
- Korkmaz, M. (2018). *Yerel Halkın Kadın Turistler Karşı Bakış Açısının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında İncelenmesi:Gökçeada Örneği*. Turizm şletmeciliği Anabilim Dalı. Çanakkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kulaber, İ. (2020, 05 08). *Tarihteki Öncü 10 Kadın Gezgin*. obilet.com: <https://blog.obilet.com/tarihteki-öncü-10-kadın-gezin/> adresinden alındı
- Kutluk Bozkurt, A., & Avcıkurt, C. (2019). Planlanmış Davranış Teorisi ile Yerli Y Kuşağı Turistlerin Destinasyon Tercih Etme Niyetinin Belirlenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(4), 1294-1307.
- Küçük, E. (2011). Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Mali Müşavir (SMMM) Olma Niyetinin Altında Yatan Faktörlerin Analizi. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 145-162.
- Latane, B. (1981). The Psychology of Social Impact. *American Psychologist*, 36(4), 343-356.
- McNamara, K. E., & Prideaux, B. (2010). A Typology of Solo Independent Women Travellers. *International Journal of Tourism Research*, 12, 253–264.
- Moutinho, L. (1987). Consumer Behaviour in Tourism. *European Journal of Marketing*, 21(10), 5-44.
- Mutlu, H. M., Çeviker, A., & Çirkin, Z. (2011). Tüketici Entrosentrizmi ve Yabancı Ürün Satın Alma Niyeti: Türkiye ve Suriye Üzerine Karşılaştırmalı Analiz. *Sosyoekonomi*, 1, 51-74.
- Nettle, D. (1999). Using Social Impact Theory to Simulate Language Change. *Lingua*, 108, 95-117.

- Ocak, A. (2021). Türk Eğitim Yönetiminde Kadının Adı Yok. *Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi*, 2(1), 15-25.
- Osman, H., Brown, L., & Phung, T. M. (2019). The Travel Motivations and Experiences of Female Vietnamese Solo Travellers. *Tourist Studies*, 1-20.
- Öter, Z., & Özdoğan, O. N. (2005). Kültür Amaçlı Seyahat Eden Turistlerde Destinasyon İmajı: Selçuk-Efes Örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16(2), 127-138.
- Özkök, F., & Cesur, M. (2015). Tek Başına Seyahat Eden Kadın Turistlerin Seyahat Kısıtlayıcıları. A. Kelkit içinde, 16. *Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı* (ss. 1671-1688). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Özsaçmacı, B. (2018). Yeşil Pazarlama Faaliyetlerinin Yeşil Marka Farkındalığı ve Tüketici Satın Alma Niyeti Üzerindeki Aracılık Etkisi. *Business and Economics Research Journal*, 9(4), 945-960.
- Öztürk, M., & Bayat, M. (2011). Uluslararası Turizm Hareketlerinde Sağlık Turizminin Rolü ve Kalite Çalışmalarının Önemi Bir Literatür Çalışması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(2), 135-156.
- Pan, Y., & Jackson, R. T. (2008). Ethnic Difference in the Relationship Between Acute Inflammation and Serum Ferritin in US Adult Males. *Epidemiology and Infection*, 136, 421-431.
- Pekiner, A. B. (2019). *Yalnız Seyahat Eden Kadınların Motivasyon ve Deneyimleri: Diyarbakır'ı Ziyaret Eden Kadınlar Üzerine Bir Araştırma*. Batman: Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Reisinger, Y., & Crofts, J. C. (2010). The Influence Of Gender On Travel Risk Perceptions, Safety, And Travel Intentions. *Tourism Analysis*, 14, 793-807.
- Sağlık Özçam, D., & Bilgin, F. Z. (2012). Satınalma Davranışında Reklamın ve Reklam Türlerinin Önemi Ve Etik Algısı. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 65-74.
- Saraç, M., & Kahyaoğlu, M. B. (2011). Bireysel Yatırımcıların Risk Alma Eğilimine Etki Eden Sosyo-Ekonomik ve Demografik Faktörlerin Analizi. *BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar*, 5(2), 135-157.
- Saruhan, Ş. C., & Özdemirci, A. (2020). *Bilim, Felsefe ve Metodoloji*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Seow, D., & Brown, L. (2018). The Solo Female Asian Tourist. *Current Issues in Tourism*, 1-20.
- Sert, A. N. (2019). Üçüncü Yaş Yerli Turistlerin Seyahat Kısıtları ve Motivasyonları Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(42), 200-211.
- Solmaz, S. A. (2019). Turizmin Doğuşu: Sosyolojik Bir Olgu Olarak Turizm Nasıl Ortaya Çıktı? *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 5(19), 867-882.
- Su, C.-P., & Wu, T.-C. (2020). The Dark Side of Solo Female Travel: Negative Encounters with Male Strangers. *Leisure Sciences An Interdisciplinary Journal*, 1-18.
- Süral, S., & Sarıtaş, E. (2015). Pedagojik Formasyon Programına Katılan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterliklerinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 62-75.
- Şahin, B., & Taşkaya, S. (2010). Sağlık Çalışanlarının Örgütsel Adalet Algıları. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 13(2), 85-114.
- Şengül, S. (2018). Destinasyon Gastronomi Marka Değeri Bileşenlerinin Seyahat Niyeti Üzerine Etkisi. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(18), 1-22.

- Şeşen, H., & Basım, H. N. (2012). Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış*, 12(Özel Sayı), 21-28.
- Şimşek, A. (2015). Araştırma modelleri. A. Şimşek içinde, *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (ss. 80-107). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics (sixth ed.)*. Boston: Pearson.
- Tanrıverdi, H., Koçaslan, G., & Osmanoğlu Taştan, N. (2018). Psikolojik şiddet algısı, tükenmişlik sendromu ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişki: banka çalışanları üzerinde bir araştırma. *Yöntem ve Ekonomi*, 25(1), 113-131.
- Taştan, C. (2019, 04 04). *Tek başına seyahate çıkma konusunda erkekleri 'sollayan' kadınlar*. 05 11, 2021 tarihinde Listelist: <https://listelist.com/tek-basina-seyahat-kadinlar/> adresinden alındı
- Taytak, M. (2016). Vergi kültürünü belirleyen faktörler ve mükelleflerin demografik özelliklerinin vergi kültürü üzerindeki etkisi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 1933-1957.
- TDK. (2019). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. Türk Dil Kurumu: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Thomas, T. K., & Mura, P. (2018). The 'Normality of Unsafety' - foreign solo female travellers in India. *Tourism Recreation Research*, 1-8.
- Tilley, S., & Houston, D. (2016). The gender turnaround: young women now travelling more than young men. *Journal of Transport Geography*, 54, 349-358.
- Turan, A. H. (2011). İnternet alışverişi tüketici davranışını belirleyen etmenler: planlı davranış teorisi (TPB) ile ampirik bir test. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 12(1), 128-143.
- TUYED. (2016, 05 12). "Yalnız" turist, yalnız değilsin!.. 05 11, 2021 tarihinde Turizm Yazarları ve Gazetecileri Derneği: <http://www.tuyed.org.tr/yalniz-turist-yalniz-degilsin/> adresinden alındı
- TÜİK. (2020, Aralık). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları*. Türkiye İstatistik Kurumu: <https://www.tuik.gov.tr/#> adresinden alındı
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2018). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Uştu, H., & Tümkaya, S. (2017). Sınıf öğretmenlerinin mesleki bağlılık, işten ayrılma niyeti ve bazı sosyo-demografik özelliklerinin örgütsel bağlılığı yordama düzeylerinin incelenmesi. *Elementary Education Online*, 16(3), 1262-1274.
- Uzun, T., & Ayık, A. (2016). Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile öğretmenlerin genel ve örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 672-688.
- Ülkü, A., & Bişkin, F. (2020). Destinasyon kişiliği ve benlik uyumunun turistlerin davranışsal niyetleri üzerine etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(43), 127-142.
- Valaja, E. (2018). *Solo female travellers' risk perceptions and risk reduction strategies - as expressed in online travel blog narratives*. Department of Service Management and Service Studies. Lund: Lund University.
- Wilson, E. (2004). *A 'journey of her own'?: the impact of constraints on women's solo travel*. Avustralya: Griffith University.

- Wilson, E., & Little, D. E. (2008). The solo female travel experience: exploring the 'geography of women's fear'. *Current Issues in Tourism*, 11(2), 167-186.
- Yang, E. C., Khoo-Lattimore, C., & Arcodia, C. (2017). Constructing space and self through risk taking: a case of asian solo female travelers. *Journal of Travel Research*, 1-13.
- Yang, E. C., Khoo-Lattimore, C., & Arcodia, C. (2018). Power and Empowerment: How Asian Solo Female Travellers Perceive and Negotiate Risks. *Tourism Management*, 68, 32-45.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *istanbul University Journal of the School of Business*, 46(Özel Sayı), 74-85.
- Yazıcı, G. (2018, 03 16). *Himalayalar'ın zirvelerine "Kadınlara Oy Hakkı" mücadelesini taşıdı: Fanny Bullock Workman. Bilim ve Gelecek: <https://bilimvegelecek.com.tr/index.php/2018/03/16/himalayarin-zirvelerine-kadinklara-oy-hakki-mucadelesini-tasidi-fanny-bullock-workman/> adresinden alındı*
- Yıldız, D., & Uzunsakal, E. (2018). Alan araştırmalarında güvenilirlik testlerinin karşılaştırması ve tarımsal veriler üzerine bir araştırma. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*(1), 14-28.
- Ying, T. J., Awang, K. W., & Bojei, J. (2017). Generation Y Malaysian Women's perception towards solo travel. *Asia-Pacific Journal of Innovation in Hospitality and Tourism*, 6(2), 45-54.
- Yüksel, M. (2018). İşgörenlerin politik becerilerinin yöneticilerin görev performansı değerlendirmeleri üzerindeki etkisi: Sosyal Etki Kuramı Açısından Bir Değerlendirme. *Ege Akademik Bakış*, 18(3), 445-455.
- Yüksel, S. R. (2014). Türk medenî kanunu bakımından kadın-erkek eşitliği. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18(2), 175-200.

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir. Yazarlar etik kurul izni gerektiren çalışmalarda, izinle ilgili bilgileri (kurul adı, tarih ve sayı no) yöntem bölümünde ve ayrıca burada belirtmişlerdir.

Kurul adı: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Tarih: 30/03/2021

No: 2021/84

ARAŞTIRMACILARIN MAKALEYE KATKI ORANI BEYANI

1. yazar katkı oranı : % 50

2. yazar katkı oranı : % 50